

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Milana Taubera a Mgr. Gabriely Bašné ve věci

žalobce: **Ing. R.V.**

zastoupen advokátem JUDr. Josefem Cholastou
sídlem Hlavní náměstí 46/14, Krnov

proti

žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**
sídlem Orlická 2020/4, Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí Rozhodčího orgánu Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky ze dne 11. 6. 2014, sp. zn. S-SP-VZP-14-00868952-T8E7

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

- III. Žalobci se vrací soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, který mu bude vyplacen z účtu zdejšího soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku do rukou jeho zástupce JUDr. Josefa Cholasty, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí žalované, Regionální pobočky Ostrava, pobočky pro Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj ze dne 15. 4. 2014, sp. zn. S-KV-VZP-14-00599746-T88C. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce proti výkazu nedoplateků ze dne 25. 3. 2014, č. 8541400385, na penále ve výši 183 534 Kč za období od 1. 4. 2010 do 28. 2. 2014. Penále bylo vyměřeno za nedostatky v platbách pojistného na veřejné zdravotní pojištění.
2. Rozhodčí orgán žalované v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí konstatoval, že námitce promlčení, kterou uplatňoval žalobce, nebylo vyhověno, neboť období (od 1. 4. 2010 do 28. 2. 2014), za které je penále předepsáno výkazem nedoplateků, je období kratší 5 let. V předchozích obdobích, kdy bylo předepsáno dlužné pojistné a vyměřeno penále, k promlčení pojistného a penále nedošlo.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobce v podané žalobě tvrdí, že doposud se žalovaná nevypořádala se vznesenou námitkou promlčení ze dne 14. 2. 2005 a nadále pokračovala v řízení tak, jako by vznesená námitka vůbec nebyla žalobcem podána. Postupem žalované je až do současnosti žalobci odpíráno právo na spravedlivý proces. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí se ohledně námitky suše konstatuje, že námitka promlčení byla vypořádána v rámci odůvodnění rozhodnutí žalované ze dne 30. 8. 2006, č. j.6294/05/Mi, 6295/05/Mič.4), a důvody, pro které nebylo možné námitce promlčení vyhovět, byly žalobci vysvětleny. Toto tvrzení žalované pokládá žalobce za zavádějící. V uvedeném rozhodnutí ze dne 30. 8. 2006 se totiž uvádí, že žalobce podal námitku promlčení až v podaném odvolání, vyhodnoceném jako opožděné, a z tohoto důvodu o ní nebylo jednáno. Žalobce ovšem po celou dobu řízení o dlužném pojistném i dlužném penále tvrdil a listinnými důkazy prokazoval, že námitka promlčení byla žalované doručena již dopisem ze dne 14. 2. 2005. Tato poprvé uplatněná námitka promlčení pojistného nikdy nebyla žalovanou projednána a žalovaná se opírá jen o své tvrzení, že námitkou promlčení vypořádala, ale vypořádala se pouze s námitkou promlčení až opakovaně vznesenou.
4. Závěrem žalobce konstatuje, že si je vědom, že podává tuto žalobu proti výměru, kterým je vyměřováno penále. Ale protože penále pojistného jako příslušenství sdílí osud

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

pojistného, nemůže být ani toto příslušenství vyměřeno, když původní pojistné, vyměřené dne 23. 5. 2005, bylo již promlčeno.

5. Žalobce navrhuje, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a přiznal mu náhradu nákladů řízení.
6. Ve vyjádření k obsahu žaloby žalovaná nejprve reprodukuje historii věci. Uvádí, že žalobce je u ní registrován v období od 1. 4. 1993 do 4/1998 v kategorii zaměstnavatel a v tomto období nehradil pojistné na veřejné zdravotní pojištění dle § 15 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Dne 25. 4. 2005 byly žalobci vystaveny za období od 1. 4. 1993 do 28. 1. 2005 platební výměry na dlužné pojistné č. 4140501235 ve výši 257 936 Kč a na penále č. 2140501234 ve výši 828 492 Kč. Žalobce podal proti platebním výměrům odvolání, které bylo zamítnuto jako opožděné. V odvolání uplatněnou námitkou promlčení se Rozhodčí orgán VZP dostatečně vypořádal, přičemž konstatoval, že správní řád přiznává účastníkovi řízení oprávnění vznést námitku promlčení a tím způsobit zánik možnosti domoci se promlčeného práva v průběhu celého řízení, tj. do právní moci rozhodnutí ve věci samé. Žalobce vznesl námitku promlčení poprvé v opožděně podaném odvolání, tj. po nabytí právní moci prvoinstančních platebních výměrů. Z tohoto důvodu nebylo k námitce promlčení přihlédnuto.
7. Za následné období od 29. 1. 2005 do 31. 10. 2008 byl žalobce dne 31. 3. 2009 vystaven platební výměr na penále ke dni 1. 11. 2008 č. 2140900144 ve výši 267 480 Kč. Penále bylo vyměřeno z neuhrazeného dlužného pojistného předepsaného platebním výměrem č. 4140501235 ze dne 25. 4. 2005. Proti platebnímu výměru podal žalobce odvolání a vznesl námitku promlčení. Rozhodčí orgán VZP ČR dne 24. 6. 2009 vydal rozhodnutí č. j. 6003/09/Be, v němž zkoumal, zda u platebního výměru na penále nedošlo k promlčení (§ 16 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb.), a shledal, že posledním úkonem ke zjištění výše dluhu bylo vydání předchozích platebních výměrů, které byly žalobci doručeny dne 29. 4. 2005. Doručení platebních výměrů je úkon, jehož důsledkem je běh nové promlčecí doby. Vzhledem k tomu, že nový úkon, kterým bylo zahájení dalšího správního řízení, byl proveden ve lhůtě kratší 5 let od počátku promlčecí doby, nebylo možné uznat ani částečné promlčení. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze. Žaloba byla zamítnuta (rozsudek č. j. 5Ca 166/2009-28 ze dne 6. 12. 2012), stejně tak kasační stížnost (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 160/2012-74 ze dne 30. 5. 2013).
8. Za období od 1. 4. 2010 do 28. 2. 2014 (s počátečními zůstatky) byl žalobci vystaven dne 25. 3. 2014 výkaz nedoplatků na penále č. 8541400385 ke dni 1. 3. 2014 ve výši 183 534 Kč. Penále bylo vyměřeno za nedostatky v platbách pojistného (dosud neuhrazený platební výměr na dlužné pojistné č. 4140501235). Proti výkazu nedoplatků podal žalobce námitky. Nesouhlasil s výší nedoplatků na penále a navrhl výkaz nedoplatků zrušit z důvodu promlčení. Žalovaná v přípisu žalobci uvedla, že penále bylo předepsáno za období od 1. 11. 2008 do 31. 3. 2010, tj. za období kratší pěti let a dne 15. 4. 2014 vydala rozhodnutí sp. zn. S-KV-VZP-14-00599746-T88C, kterým námitky zamítla a výkaz nedoplatků potvrdila. Proti rozhodnutí o námitkách podal žalobce odvolání, opět s námitkou promlčení. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo odvolání zamítnuto.
9. K žalobním námitkám žalovaná uvádí, že s námitkou promlčení ve věci platebních výměrů na dlužné pojistné ze dne 23. 5. 2005 č. 4140501235 a na penále č. 2140501234 se vypořádal

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Rozhodčí orgán VZP ČR v odůvodnění rozhodnutí ze dne 30. 8. 2006, č. j. 6294/05/Mi, 6295/05/Mi, ve věci platebního výměru na penále ze dne 31. 3. 2009, č. 2140900144, v rozhodnutí ze dne 24. 6. 2009, č. j. 6003/09/Be, a s námitkou promlčení ve věci výkazu nedoplatků na penále č. 8541400385 ze dne 25. 3. 2014 se vypořádala regionální pobočka VZP a následně Rozhodčí orgán VZP ČR v žalobou napadeném rozhodnutí.

10. Dále žalovaná odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 160/20012-74 ze dne 30. 5. 2013, který se týkal předchozího předpisu penále žalobci a v němž soud mimo jiné uvedl, že námitky stěžovatele dovolávající se nicotnosti napadeného správního rozhodnutí Rozhodčího orgánu VZP, prvostupňového platebního výměru na penále z roku 2009 a předcházejících platebních výměrů na dlužné pojistné a penále z roku 2005 z důvodu údajné prekluze pojistného a penále, nepovažuje za důvodné a soudní přezkum ohledně běhu prekluzivní lhůty podle § 16 zákona č. 592/1992 Sb. se musel omezit pouze na to, zda napadený platební výměr z roku 2009, byl vydán v rámci pětileté promlčecí lhůty, jež počala nově běžet právě od právní moci platebního výměru z roku 2005. Uvedl, že stěžovatel měl svá práva hájit podáním včasného opravného prostředku, příp. prostřednictvím následné správní žaloby, pokud tak neučinil, nemůže se v řízení ve věci platebního výměru na penále z roku 2009 dovolávat toho, že platební výměr z roku 2005 je nezákonný z důvodu prekluze.
11. Žalovaná konstatuje, že Rozhodčí orgán VZP ČR se v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí již podrobně nezabýval otázkou promlčení platebních výměrů z roku 2005 a 2009, neboť věc v tomto směru byla pravomocně skončena vydáním citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu.
12. Závěrem žalovaná uvádí, že pravomocné platební výměry a výkaz nedoplatků exekučně jsou vymáhány, k promlčení práva vymáhat dlužné pojistné a penále dle § 16 odst. 2, resp. § 19 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, nedošlo, což dokládá i Krajský soud v Ostravě, který potvrdil svým rozhodnutím usnesení Okresního soudu v Bruntále č. j. 19Nc 2211/2006, proti kterému podal povinný odvolání, kterým byl zamítnut návrh povinného na zastavení exekuce (č. j. 19Nc 2211/2006, 014 EX 6793/06) a zamítnut návrh povinného na odklad provedení exekuce.
13. Žalovaná navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

III.

Posouzení žaloby

14. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
15. Žaloba není důvodná.
16. Podle § 16 odst. 1 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění platí, že *„právo předepsat dlužné pojistné se promlčuje za pět let ode dne splatnosti. Byl-li proveden úkon ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření, plyne nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se o tom plátce pojistného dozvěděl.“*
17. V posuzované věci nelze přehlédnout, že již v rámci soudního přezkumu přechozího platebního výměru na penále adresovaného žalobci se Nejvyšší správní soud v rozsudku

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 6 Ads 160/2012-74, zabýval promlčením (prekluzí) pojistného za období od roku 1993 do roku 1998, které shodně jako nyní žalobce namítal. Přitom shledal:

„[24] K námitce stěžovatele dovolávající se prekluze práva VZP vymáhat po něm dlužné pojistné za předmětné období Nejvyšší správní soud uvádí, že za stěžejní považuje to, že VZP vydala 25. dubna 2005 platební výměr č. 4140501235, kterým stěžovateli uložila povinnost zaplatit dlužné pojistné za předmětné období. Tento platební výměr č. 4140501235 byl stěžovateli náhradním způsobem doručen 29. dubna 2005 a nabyl právní moci dne 17. května 2005 (jak vyplývá i z doložky právní moci na tomto platebním výměru), přičemž odvolání proti němu podané stěžovatelem dne 25. května 2005 bylo žalovaným zamítnuto jako opožděné rozhodnutím ze dne 30. srpna 2006 č. j. 6294/05 Mi, 6295/05/Mi. Tímto úkonem VZP, jenž představuje tzv. kvalifikovaný úkon přerušující běh prekluzivní lhůty, neboť směřoval k vyměření dlužného pojistného za předmětné období (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. června 2004 č. j. 2 As 81/2003-48), došlo k přerušení běhu prekluzivní lhůty k vyměření pojistného a k započetí běhu nové pětileté prekluzivní lhůty, v rámci níž bylo VZP v roce 2009 vyměřeno stěžovateli penále za předmětné období.

[25] Městský soud napadeným rozsudkem přezkoumával rozhodnutí žalovaného o platebním výměru z roku 2009, jenž vyměřoval penále v důsledku prodlení s uhrazením dlužného pojistného za předcházející období, zjištěného a předepsaného pravomocným platebním výměrem z roku 2005, nikoli samo rozhodnutí žalovaného o platebním výměru z roku 2005. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se závěrem městského soudu, že soudní přezkum ohledně běhu prekluzivní lhůty podle § 16 zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění se musel omezit pouze na to, zda napadený platební výměr z roku 2009, nikoli předchozí a již dávno pravomocný platební výměr z roku 2005, byl vydán v rámci pětileté promlčecí lhůty, jež počala nově běžet právě od právní moci platebního výměru z roku 2005.

[26] VZP ani žalovaný nemohly v předmětném řízení posuzovat zákonnost předchozího platebního výměru z roku 2005 a musely ze skutečnosti přerušení běhu prekluzivní lhůty na jeho základě vycházet (což žalovaný učinil v odůvodnění napadeného rozhodnutí odkazem na své rozhodnutí ze dne 30. srpna 2006, když vysvětlil, že pojistné v době vydání napadeného rozhodnutí nebylo prekludováno z důvodu vydání platebních výměrů v roce 2005 a že předchozí platební výměry nejsou nicotné). Platební výměr z roku 2005 nabyl právní moci a svědčí mu presumpce správnosti a zákonnosti. Proměnil se titul pohledávky spočívající v dlužném pojistném – stala se pohledávkou ex actu, tj. z pravomocného rozhodnutí; na penále předepsané platebním výměrem z roku 2009 tak lze nahlížet jako na penále za dobu od nesplnění povinnosti uložené tímto již nezrušitelným a nepřezkoumatelným rozhodnutím, nikoli jako na penále za dobu od nesplnění původní zákonné povinnosti. Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že i kdyby byl onen platební výměr nezákonným v důsledku promlčení, resp. prekluze pojistného, nelze jej již pro nevyčerpání procesních prostředků nápravy odklidit, nepochybně tak nebylo lze učinit v rámci řízení o platebním výměru z roku 2009 a jeho přezkumu na základě odvolání, resp. správní žaloby a nyní kasační stížnosti. Jeho nezákonnost je již jen teoretická (a s ohledem na správnou poznámku městského soudu, zmíněnou v odstavci [5] tohoto rozsudku, i hypotetická). Stěžovatel měl svá práva v souladu se zásadou vigilantibus iura scripta sunt hájit prostřednictvím podáním včasného opravného prostředku, případně prostřednictvím následné správní žaloby; neučinil-li tak, nemůže se v předmětném řízení dovolávat toho, že předchozí platební výměr z roku 2005 je nezákonný z důvodu prekluze. Už

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

vůbec nemůže být považován za akt nicotný, neboť zjevně netrpí výše popsanými závažnými vadami, v jejichž důsledku by jej nebylo lze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.“

18. Je evidentní, že žalobci již bylo v minulosti vysvětleno, že v rámci soudního přezkoumání rozhodnutí o penále se nemůže domáhat promlčení pojistného, k němuž se penále vztahuje, pokud toto pojistné bylo v minulosti pravomocně a vykonatelně vyměřeno. Přesto žalobce svůj postup nyní opakuje a opět se v rámci soudního přezkumu penále na tom samém pojistném domáhá promlčení pojistného. Je tak zjevné, že v případě nynější žaloby se jedná o naprosto bezúčelné uplatňování práva.
19. Soud se ztotožňuje s žalobcem, že penále sdílí osud pojistného, avšak jak plyne z již uvedeného, pojistné bylo v minulosti pravomocně a vykonatelně vyměřeno. Soud nemůže přezkoumávat zákonnost jiných minulých správních rozhodnutí, neboť ačkoli mohou tvořit základ pro nyní posuzovaný případ, jedná se o rozhodnutí, která byla samostatně soudně přezkoumatelná. V pravomoci soudu je přitom dle § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumávat zákonnost jen takových úkonů, které není možné samostatně soudně přezkoumat. Soud tak v posuzované věci nemohl přezkoumávat jiná správní rozhodnutí než rozhodnutí nyní žalobou napadené. Byl-li žalobce skutečně poškozen tím, že nebylo přihlédnuto k námitce promlčení pojistného, nedošlo k tomu nyní žalobou napadeným rozhodnutím, ale platebním výměrem ze dne 25. 4. 2005, č. 4140501235. Systém nápravných prostředků v právu je nastaven s ohledem na principy efektivity a právní jistoty tak, že je nutné a možné se bránit jen vždy v rámci konkrétního případu. Pokud dotčená osoba z jakýchkoli důvodů zmešká v čase k tomu určeném svoji obranu, převáží nad zájmem na správném a zákonném rozhodnutí zájem na stabilitě právních vztahů, které již byly pravomocně upraveny. Soud proto námitkám žalobce nemohl přisvědčit.
20. Závěrem se soud *ex officio* zabýval otázkou, zda nedošlo k promlčení (prekluzi) penále, o němž bylo rozhodováno napadeným rozhodnutím.
21. Podle § 19 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění „*pokud jde o splatnost penále, způsob jeho placení, vymáhání, promlčení a vracení přeplatku na penále, postupuje se stejně jako u pojistného*“. Ve vazbě na již citovaný § 16 odst. 1 téhož zákona se penále promlčuje za pět let ode dne splatnosti, přičemž byl-li proveden úkon ke zjištění jeho výše nebo jeho vyměření, plyne nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se o tom plátce pojistného dozvěděl. V nyní posuzované věci bylo penále předepsáno za období od 1. 4. 2010 do 28. 2. 2014, přičemž výkaz nedoplatků ze dne 25. 3. 2014, č. 8541400385, se stal vykonatelný dnem 1. 4. 2014, kdy byl žalobci doručen. Žalobou napadené rozhodnutí pak nabylo právní moci dne 30. 6. 2014, kdy bylo žalobci doručeno. Je zjevné, že k překročení pětileté promlčecí (prekluzivní) lhůty při stanovení penále nedošlo.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

22. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
23. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla plný úspěch žalovaná, avšak žalované v řízení žádné náklady nad rámec jejich běžných činností

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

24. Výrok o vrácení soudního poplatku vychází z § 10 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, podle něhož *soud vrátí poplatek z účtu soudu i tomu, kdo jej zaplatil na základě nesprávné výzvy soudu nebo na základě nesprávného rozhodnutí soudu, kterým mu byla tato povinnost uložena*. V této věci žalobce na výzvu soudu ze dne 9. 9. 2014 zaplatil soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Nynější řízení je však od soudního poplatku *ex lege* osvobozeno, neboť podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích se od poplatku osvobozují mimo jiné řízení ve věcech pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Proto soud rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. prosince 2018

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.